

# UN SINGUR DUMNEZEU – Allah sau Isus?

Un fost musulman analizează dovezile  
în favoarea islamului și a creștinismului

Traducere de Raluca Mirăuță

Nabeel Qureshi

## CUPRINS

|                                                                              |            |
|------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <i>Mulțumiri</i> .....                                                       | 11         |
| <i>Prefață</i> .....                                                         | 13         |
| Prolog: Dilema Fatimei .....                                                 | 17         |
| <b>Întrebarea 1: Care sunt deosebirile dintre islam și creștinism?</b> ..... | <b>23</b>  |
| <b>Partea întâi: Șaria sau Evanghelia?</b> .....                             | <b>29</b>  |
| 1. Calea spre viață .....                                                    | 31         |
| 2. Comparație între Șaria și Evanghelie .....                                | 34         |
| 3. Întrebări despre har .....                                                | 41         |
| 4. Diagnostic și eliberare .....                                             | 48         |
| <b>Partea a doua: <i>Tawhid</i> sau Trinitatea?</b> .....                    | <b>53</b>  |
| 5. Inchiziția islamică .....                                                 | 55         |
| 6. Comparație între <i>tawhid</i> și Trinitate .....                         | 61         |
| 7. Problema complexității .....                                              | 72         |
| 8. Se închină musulmanii și creștinii aceluiași Dumnezeu? 78                 |            |
| <b>Partea a treia: Mahomed sau Isus?</b> .....                               | <b>83</b>  |
| 9. Conciliul de la Niceea .....                                              | 85         |
| 10. Comparație între Mesager și Mesia .....                                  | 91         |
| 11. Întrebări despre Dumnezeu-om .....                                       | 100        |
| 12. Cel mai bun prieten al Libiei .....                                      | 106        |
| <b>Partea a patra: Coranul sau Biblia?</b> .....                             | <b>113</b> |
| 13. Arderea Scripturii .....                                                 | 115        |
| 14. Comparație între Coran și Biblie .....                                   | 120        |
| 15. Întrebări despre texte .....                                             | 129        |
| 16. Prima ardere a Coranului .....                                           | 137        |

|                                                              |            |
|--------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Partea a cincea. Jihadul sau cruciadele?.....</b>         | <b>141</b> |
| 17. Prima cruciadă.....                                      | 143        |
| 18. Comparație între tradițiile întemeietorilor .....        | 154        |
| 19. Întrebări privind caracterul pașnic al creștinismului. . | 162        |
| 20. Isus versus jihad. ....                                  | 168        |

## **Întrebarea 2: Putem avea certitudinea că islamul sau creștinismul sunt adevărate?.. 171**

|                                                     |            |
|-----------------------------------------------------|------------|
| <b>Partea a șasea: A murit Isus pe cruce? .....</b> | <b>181</b> |
| 21. Pledoaria pozitivă .....                        | 183        |
| 22. Răspunsul islamic .....                         | 193        |
| 23. Evaluarea răspunsului islamic. ....             | 197        |
| 24. Concluzie: Isus a murit pe cruce .....          | 207        |

|                                                        |            |
|--------------------------------------------------------|------------|
| <b>Partea a șaptea: A înviat Isus din morți? .....</b> | <b>209</b> |
| 25. Pledoaria pozitivă .....                           | 211        |
| 26. Răspunsul islamic .....                            | 222        |
| 27. Evaluarea răspunsului islamic. ....                | 226        |
| 28. Concluzie: Isus a înviat din morți .....           | 236        |

|                                                             |            |
|-------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Partea a opta: A pretins Isus că este Dumnezeu?.....</b> | <b>239</b> |
| 29. Pledoaria pozitivă .....                                | 241        |
| 30. Răspunsul islamic .....                                 | 253        |
| 31. Evaluarea răspunsului islamic. ....                     | 258        |
| 32. Concluzie: Isus a pretins că este Dumnezeu .....        | 265        |

## **Rezumat intermediar cu privire la Întrebarea 2: Evaluarea pledoariei pentru creștinism și eforturile islamului de a explica originile creștinismului .....**

|                                                                          |            |
|--------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Partea a noua: Este Mahomed un profet al lui Dumnezeu?. 273</b>       | <b>273</b> |
| 33. Pledoaria pozitivă .....                                             | 275        |
| 34. Răspunsul .....                                                      | 282        |
| 35. Evaluarea răspunsului .....                                          | 293        |
| 36. Concluzie: Dilema cu privire la Mahomed<br>ca personaj istoric. .... | 300        |

|                                                                 |            |
|-----------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Partea a zecea: Este Coranul Cuvântul lui Dumnezeu? ....</b> | <b>303</b> |
| 37. Pledoaria pozitivă .....                                    | 305        |

|                                                                                                                           |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 38. Răspunsul .....                                                                                                       | 310        |
| 39. Evaluarea răspunsului .....                                                                                           | 321        |
| 40. Concluzie: Nu există niciun motiv întemeiat<br>pentru a crede că textul Coranului este Cuvântul<br>lui Dumnezeu ..... | 325        |
| <b>Concluzie la Întrebarea 2: Islam sau creștinism? .....</b>                                                             | <b>327</b> |
| <b>Concluzie: Merită să mori pentru adevăr? .....</b>                                                                     | <b>331</b> |
| <i>Note</i> .....                                                                                                         | 335        |

## Prolog

### DILEMA FATIMEI

„Căiește-te! Altminteri, ai blasfemiat!”

Fratele ei clocotea de mânie, iar cuvintele lui răsunau încă în mintea Fatimei. *Căiește-te! Ai blasfemiat!* În ele era împletită o amenințare: pedeapsa pentru blasfemie era moartea. Oare chiar blasfemiase? Nu intenționase așa ceva. Avusese loc o ceartă aprinsă, iar ei îi scăpaseră niște cuvinte... ce avea să urmeze? Cum de a putut să se întâmple așa ceva? Se chinuia să gândească limpede. Viața îi era în pericol.

Ridicându-și fața din mâini, Fatima aruncă o privire spre computer. Computerul ei! Lui îi încredințase ea cele mai tainice gânduri și frământări launtrice, acolo putea dezbate idei noi și își putea împărtăși opiniile cu ascultători plini de compasiune. Computerul era fereastra ei către prieteni și libertate.

Însă nu și astăzi. Astăzi, el o trădase. Ca urmare, iat-o închisă în camera sa de câteva ore bune, temându-se pentru propria viață. Fratele ei se putea întoarce din clipă în clipă și, dacă nu se căia pentru faptele ei, acesta putea fi sfârșitul. Trebuia să se gândească. Trebuia să gândească rapid și limpede.

În pofida trădării, computerul rămânea singurul ei refugiu. Așa cum făcuse de nenumărate ori înainte, Fatima se îndreptă spre laptop, care o putea ajuta să proceseze cele întâmplate. Se logă pe un forum în limba arabă și începu să scrie o postare:

De ani de zile se semna cu numele „Rania”, însă membrii forumului o cunoșteau bine. Știau că de fapt, ea era Sara Fatima al-Mutairi, în vârstă de 26 de ani, o tânără isteată și plină de energie, profesoară pasionată, saudită animată de spirit patriotic și recent convertită la creștinism.

Se născuse în provincia Qasim. Familia Fatimei provenea dintr-un trib beduin vestit și o crescuseră în concordanță cu religia lor ancestrală, islamul. Dorindu-și o fiică evlavioasă, mama Fatimei o înscrisese încă din fragedă copilărie la o școală coranică, iar Fatima începuse să ia foarte în serios credința islamică. Începuse să învețe Coranul, să își acopere întotdeauna capul cu *hijab* și să postească de două ori pe săptămână. Încetul cu încetul, își întrecuse familia în ce privește râvna religioasă, evitând televizorul și muzica seculară și renunțând, în ultimă instanță, chiar și la prieteni – atât de înflăcărată devenise.

Mama Fatimei începuse să se îngrijoreze. Își dorea, într-adevăr, o fiică credincioasă, dar nu fanatică. Nu acesta era islamul pe care îl cunoștea ea. Regretându-și decizia, a retras-o pe Fatima din școala coranică și a înscris-o în sistemul educațional de stat.

Pe parcursul anilor ce au urmat, viața Fatimei s-a normalizat, dar fata și-a păstrat pasiunea pentru religia sa. A început să se implice în dezbateri online cu agnostici și apostati, apărându-și profetul preaiubit și religia de atacurile acestora. În cursul acestor dialoguri, a cercetat cu minuțiozitate istoria și teologia islamică, încrezătoare că credința ei va rezista oricărei analize. Totuși, pe parcursul dezbaterilor și-a dat seama, pradă suferinței și disperării, că nu mai putea să urmeze islamul. A încetat să mănânce vreme de câteva zile, a căzut în depresie și a devenit atee.

Însă parcă ceva îi spunea că nu acesta este răspunsul. Și-a reluat căutarea după Dumnezeu, de astă dată strigând la El după ajutor. Abia atunci a dat peste evanghelii, îndeosebi cea a lui Matei. A captivat-o. Fatima a citit Evanghelia după Matei de

Respect pentru oameni și cărți

patru ori, impresionată fiind îndeosebi de Predica de pe Munte. După luni întregi de deliberări și analize, i-a acceptat mesajul. Comunitatea creștină cu care a luat legătura a sfătuit-o să își țină secret noua credință, de vreme ce în Arabia renunțarea la islam atrage după sine pedeapsa capitală. Înflăcărată și extrovertită cum era, Fatimei i-a fost greu să procedeze astfel, dar și-a ascuns convertirea de toți cei din jur, încredințându-și gândurile intime computerului și conversând doar online cu comunitatea creștină căreia îi aparține.

Tocmai la această comunitate online făcea din nou apel, acum când se simțea cuprinsă de o disperare cumplită. După o clipă de gândire, a dat un titlu postării sale și a continuat:

**Data și ora:** 5:15 a.m., 24 iulie 2008

**Autor:** Rania

**Titlu:** Necazuri mari

**Text:** Pacea Domnului și Dumnezeuului nostru și a lui Isus Mesia fie peste voi! Sunt într-un mare necaz. Familia mea a început să se îndoiască de mine pentru că, în timpul unei dispute pe teme religioase, pe care am avut-o astă seară cu mama și cu fratele meu...

Fratele ei. Nici nu mai era nevoie ca Fatima să le explice membrilor forumului cât de periculoasă putea fi o discuție în contradictoriu cu el. Fratele Fatimei avusese parte de un început similar în sânul familiei, însă viața lui urmasa un cu totul alt curs. Fervoarea sa pentru islam crescuse tot mereu, încă din copilărie, și între timp devenise realmente fanatic. În cele din urmă, se alăturase „Comisiei pentru promovarea virtuții și prevenirea viciului”, poliția religioasă a Arabiei Saudite, ce urmărește impunerea unei versiuni stricte a islamului asupra cetățenilor țării. Deși mulți musulmani nu sunt de acord cu Comisia, în mod particular, și cu versiunea dogmatică a islamului promovată în Arabia Saudită, în general, totuși strictețea religioasă a Comisiei îi atrage încă pe tinerii zeloși, precum fratele Fatimei.

Degetele Fatimei zburau pe tastatură, iar cuvintele se revărsau de la sine, istorisind evenimentele înfiorătoare din seara respectivă. Le explică interlocutorilor că, într-un moment de slăbiciune, se plânsese de lipsa de libertate religioasă în islam. Atunci când rudele insistaseră să explice ce voise să spună prin asta, Fatima răbufnise: „Calea lui Mesia este mai curată decât calea Mesagerului și există o diferență imensă între ei!” Fratelui său îi sărise țandăra și o amenințase: „Căiește-te! Altminteri, ai blasfemiat!” Deși tânăra încercase să își ceară scuze, el intrase cu forța în camera ei, îi luase computerul și începuse să caute prin documentele ei personale. Acolo dăduse peste jurnalele Fatimei, peste mărturisirile ei creștine și chiar peste o imagine a crucii.

Cele mai întunecate suspiciuni ale lui își găsiseră confirmare. Ochii i se umpluseră de pizmă înverșunată. Ieșise din încăpere, oferindu-i un răstimp de patru ore, în care să mediteze la ceea ce făcuse. *Căiește-te! Ai blasfemiat!*

Fatima își încheie mesajul de pe forum cu o rugămintă simplă: „Privirea lui m-a înspăimântat. Nu am încredere în el. Vă implor, rugați-vă pentru mine...”

Cele patru ore trecuseră deja. Fratele ei avea să se întoarcă din clipă în clipă. Trebuia să aleagă: să se căiască și să îmbrățișeze islamul, sau să rămână neclintită în credința sa creștină, poate cu prețul propriei vieți? Ce să aleagă, islamul sau creștinismul?

## Islam sau creștinism?

Pentru Fatima, totul depindea de răspunsul la această întrebare. Indiferent cât de puternice i-ar fi fost convingerile, atunci când s-a văzut confruntată cu spectrul morții, probabil că a meditat pentru câteva clipe la întrebarea cât de sigură era, totuși, de ceea ce credea: *Este calea lui Mesia chiar atât de diferită de calea Mesagerului? Putem fi cu adevărat încredințați că o religie sau alta este adevărată? Și chiar și așa, merită să mori pentru adevăr?*

În fiecare an, milioane de oameni se confruntă cu aceeași dilemă ca Fatima: să urmeze islamul sau creștinismul, să i se închine lui Allah ori lui Isus. Asemenea Fatimei – în afară de cazul

când căutătorul trăiește într-un mediu islamic doar cu numele sau secular – miza este extrem de ridicată. Îl poate costa familia, prietenii, slujba și poate chiar viața. Pentru asemenea căutători, problema nu se limitează la a crede, pur și simplu, ceea ce pare corect. Ei trebuie să fie absolut siguri și trebuie să fie siguri că merită să facă acest sacrificiu.

În cazul meu, a trecut deja mai bine de un deceniu de când am hotărât să părăsesc islamul, iar efectele negative ale deciziei mele încă mă bânuie în fiecare zi. Știam că așa se va întâmpla, chiar dinainte să mă convertesc, dar mai știam și că sunt sigur. Eram sigur că islamul și creștinismul nu sunt două căi ce conduc spre același Dumnezeu, ci două căi foarte diferite, care duc în direcții foarte diferite. Eram sigur că există motivații istorice excelente pentru a crede Evanghelia. Eram sigur că, deși iubeam islamul, nu puteam ignora problemele care îi mutilau temeliile.

Dar, mai presus de orice, eram sigur că a-L urma pe singurul Dumnezeu adevărat merita orice încercare și orice suferință. Trebuia să dau ascultare dovezilor și să aleg adevărul, indiferent de preț.

Mi-am părăsit religia la 22 de ani și am devenit ucenic al lui Isus în anul 2005. În 2009, după absolvirea Facultății de Medicină, am decis să renunț la profesia de medic, pentru a putea să le împărtășesc oamenilor ce aflasem despre Evanghelie, mesajul creștinismului. Cred cu toată sinceritatea că acest mesaj are puterea de a transforma inimile și de a schimba lumea. Dumnezeu pe care Îl proclamă creștinismul nu Se aseamănă cu niciun altul și este o onoare de neînchipuit că putem deveni și noi parte din povestea Sa și că le putem vorbi oamenilor despre El.

Adesea, atunci când prezint acest mesaj întâlnesc două tipuri de oameni: creștini cărora le face plăcere să critice islamul și musulmani care vor să intre în dispute, dar nu și să învețe. Nu scriu această carte pentru nici unii dintre ei. Dimpotrivă, o scriu pentru oamenii care – la fel ca mine și ca Fatima – au nevoie de un răspuns la următoarele întrebări:

Respect pentru oameni și cărți

- Care sunt deosebirile dintre islam și creștinism?
- Putem fi încredințați că fie creștinismul, fie islamul este adevărat?
- Merită să mori pentru adevăr?

Mi-a luat patru ani până să găsesc un răspuns la aceste întrebări, iar ele au rămas atât de importante pentru mine, încât am continuat să le studiez încă un deceniu după aceea. Cartea de față reprezintă răspunsul meu concis. După ce voi împărtăși ceea ce am descoperit eu însumi, vom vedea cum a răspuns Fatima aceluiași întrebări și vom afla deznodământul poveștii ei.

## Întrebarea 1

CARE SUNT DEOSEBIRILE  
DINTRE ISLAM ȘI CREȘTINISM?

În august 2005, am conștientizat cea mai dureroasă realitate din viața mea: nu mai credeam în islam. Nu mai avem niciun refugiu și nu mai puteam amâna eventualitatea cu care mă tot luptam de ani de zile.

Copil fiind, părinții m-au învățat să iubesc islamul. Îmi plăcea să memorez capitole întregi din Coran și să le recit în timpul rugăciunilor zilnice. Așteptam cu nerăbdare, în fiecare an, să postesc alături de familie în timpul Ramadanului și îmi găseam desfătarea în rugăciunile de dimineața devreme și în cinele comune, pe înserat. Anticipam cu sete celebrarea fiecărei sărbători Eid alături de familia extinsă. Întreaga mea viață gravita în jurul islamului și eram mândru de moștenirea mea islamică.

Ironie este că tocmai încrederea mea în islam mi-a adus creștinismul într-un punct critic.

La scurtă vreme după ce mi-am început studiile universitare, în anul 2001, l-am provocat pe un prieten de-al meu creștin, student și el, să reflecteze asupra adevărului islamului. Folosind raționamentul pe care îl tot auzisem în moschei și din partea autorităților musulmane, am susținut în fața lui că doctrinele islamice sunt adevărate și verificabile, pe când doctrinele creștine sunt false, fapt la fel de ușor de verificat. Răspunsurile lui m-au împins spre cercetări și analize care au ajuns să se întindă pe o perioadă de patru ani. Ce am descoperit în nenumărate rânduri era că, ori de câte ori puteau fi verificate prin prisma istoriei, doctrinele creștine rămăneau neclintite. Argumentele împotriva creștinismului, în care mă încrezusem întreaga mea viață erau, dimpotrivă, viciate și slabe, iar creștinismul rămânea ferm pe poziție.

Însă ceea ce s-a petrecut ulterior mi-a zguduit din temelii lumea și m-a năucit până în adâncul ființei mele. Prietenul meu

Respect pentru oameni și cărți

a folosit aceleași standarde critice pe care le folosisem eu împotriva doctrinelor creștine, pentru a pune sub semnul întrebării islamul. Sub greutatea analizei sale solide și atente, temeliile islamului s-au prăbușit.

Prin vara anului 2005, mi-am dat seama că nu mai credeam *șahada*, proclamația musulmană că „nu este alt Dumnezeu în afară de Allah, iar Mahomed este trimisul său”. Recitarea *șahadei* este cerința minimă din partea unui musulman, iar eu pur și simplu nu o mai credeam. Îmi doream cu disperare să cred, căci tot ceea ce iubeam se afla în islam: familia mea, prietenii, cultura mea, tradițiile mele, moștenirea mea. Părăsirea islamului însemna sacrificarea a tot ceea ce știam și ar fi avut un efect devastator asupra oamenilor pe care îi iubeam cel mai mult.

În același timp, creștinismul nu mă atrăgea câtuși de puțin. Rudele mele nu erau creștine, aveam doar trei prieteni creștini, puținele mele experiențe privind vizitarea unor biserici îmi lăsaseră un gust amar, eram de părere că Crăciunul și Paștele sunt tradiții păgâne și efectiv habar nu aveam cum m-aș fi putut integra ca creștin. Nu voiam absolut deloc să cred în creștinism.

Însă am înțeles că era prea târziu: credeam deja că creștinismul este adevărat și nu mai puteam fi musulman pentru că nu mai puteam recita cu sinceritate *șahada*. Singura întrebare rămasă era dacă aveam să fac pasul decisiv și să merg mai departe în credință. Una este să găsești dovezi zdrobitoare, irezistibile și cu totul altceva să acționezi în credință, pe baza respectivelor dovezi – mai ales atunci când costul este, practic, de neîndurat.

Pe data de 24 august 2005, în ziua când nu am mai putut să mă împotrivesc, mi-am plecat genunchii înaintea lui Isus și mi-am declarat credința în El. La scurtă vreme după aceea, familia mea s-a fărâmițat, iar următorul an din viața mea a fost, de departe, cel mai groaznic de până atunci. Devenisem un străin atât pentru familie, cât și pentru toți prietenii mei din comunitatea islamică. Nu au trecut decât câteva săptămâni până să primesc prima amenințare cu moartea. Zece ani mai târziu, încă mai primesc din când în când asemenea amenințări, încă nu mi-am recâștigat

Respect pentru oameni și cărți

vechii prieteni, iar familia mea nu a mai fost niciodată ca înainte. Resimt zi de zi consecințele dureroase ale alegerii pe care am făcut-o.

Iată de ce, atunci când îi aud pe unii spunând că, în esență, islamul și creștinismul sunt același lucru, cu greu îmi rețin răspunsul sceptic. Islamul și creștinismul sunt același lucru? Cu siguranță că părinții mei nu cred asta și nici vreunul dintre zecile de prieteni pe care i-am pierdut. Acest clișeu este o palmă peste fața sutelor de mii de convertiți care au renunțat la islam pentru creștinism sau viceversa.

Nu numai că aceste două religii sunt diferite, însă diferențele dintre ele au ramificații mult mai profunde decât conștientizasem eu în perioada convertirii. Știam pe atunci că doctrinele istorice ale celor două religii se deosebesc, însă doctrinele nu există într-un fel de vid. Coroborate, ele au un impact asupra modului în care percepem lumea, fapt ce, la rândul său, schimbă ceea ce suntem.

De exemplu, conceptul musulman de Dumnezeu, pe care îl vom numi *Allah*, are caracteristici diferite față de conceptul creștin despre Dumnezeu. Firește că cea mai evidentă dintre ele este că Allah nu este triunic, în vreme ce Dumnezeul creștin subzistă în trei persoane: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Concepția despre natura personală a lui Dumnezeu diferă atât de mult între islam și creștinism, încât axioma creștină fundamentală — „Isus este Dumnezeu” — este catalogată de musulmanul obișnuit drept blasfemie. Deși ambele religii ne învață că există un singur Dumnezeu, nu trebuie decât să începem să reflectăm la persoana lui Dumnezeu, pentru a ne da seama că cele două religii se contrazic semnificativ cu privire la cum este El.

Iar concepția noastră despre felul de a fi al lui Dumnezeu are un impact imens asupra modului cum privim lumea pe care El a creat-o. De ce i-a creat Dumnezeu pe oameni: pentru a trăi în părtășie cu El sau pentru a-i pune la încercare? Ce crede Dumnezeu despre oameni: că sunt robii sau copiii Săi? Cum vrea El să trăim: concentrându-ne pe iubire sau concentrându-ne asupra legii?

Ce ne spune Dumnezeu despre viața de dincolo: să anticipăm neliniștiți o judecată necunoscută sau să ne încredem voioși în harul Său? Concepția islamică despre Dumnezeu și concepția creștină despre El oferă răspunsuri diferite acestor chestiuni, iar modul cum răspundem întrebărilor respective schimbă felul în care ne privim pe noi înșine, pe alți oameni și lumea din jur.

Atât musulmanii, cât și creștinii cred că există un singur Dumnezeu, însă este Allah sau este Isus? Din experiența personală și cu toată sinceritatea pot să vă spun un lucru: răspunsul pe care îl dăm acestei întrebări are puterea de a schimba ceea ce suntem.

Partea întâi

## ȘARIA SAU EVANGHELIA?

Două soluții diferite

## Capitolul I

### CALEA SPRE VIAȚĂ

Ca tânăr student, eram mândru să fiu o voce pentru islam, în corul amplu de perspective religioase din cadrul universității unde studiam. Diversitatea de gândire era un lucru frumos, căci ea se manifesta într-un mediu în care gândirea critică era încurajată. Atunci când ne prezentam ideile sau concepțiile, cei din jur erau liberi atât să ne conteste perspectivele, cât și să învețe din ele, astfel că aveam cu toții de câștigat de pe urma acestei implicări în spirit critic. Toleranța însemna să îi accepți pe oameni, fără a le accepta întotdeauna ideile.

Deci, se poate spune că în acest context, al contestării celor mai scumpe credințe ale unui coleg, am devenit noi doi cei mai buni prieteni. David Wood făcea parte, la fel ca mine, din echipa de dezbateri și dovezi legale, în cadrul Old Dominion University, iar când l-am văzut citind o Biblie nu am ezitat să îmi exprim îndoiala privind veridicitatea cărții și păstrarea conținutului neschimbat până în zilele noastre. Datorită pasiunii comune pentru Dumnezeu și pentru adevăr, între noi s-a stabilit pe dată o legătură puternică, deși vederile noastre erau într-un conflict total. Eram prinși în asemenea sfezi permanente cu privire la chestiuni fundamentale, încât adesea ne înscriam la aceleași cursuri doar ca să putem sta în fundul sălii de curs, să dezbatem subiectul.

Însă atunci când cercul s-a lărgit și au fost aduse în discuție și alte puncte de vedere, a devenit vizibilă o tendință surprinzătoare. S-a întâmplat pentru prima oară atunci când o colegă de echipă agnostică, pe nume Marie, a auzit întâmplător una dintre disputele noastre și a intervenit. Eu și David ne-am trezit de aceeași parte a baricadei, de acord unul cu altul și opunându-ne opiniilor ei. A doua oară s-a întâmplat atunci când un prieten budist pe nume Zach și-a prezentat temeiurile pentru care era budist, iar eu și David l-am contrazis deopotrivă, din aceleași motive. Ori de câte ori ne angrenăm în discuții cu adepți ai altor perspective despre lume și viață, acestea scoteau în evidență similitudinile între islam și creștinism.

De fapt nici nu încapă îndoială că, în spectrul religios mai amplu, islamul și creștinismul sunt apropiate între ele. Ambele sunt religii monoteiste, cele mai mari două comunități ale creștinătății din lume și între ele există multe similitudini. Atât islamul, cât și creștinismul ne învață doctrina unui Dumnezeu etern, atotputernic și omniscient, care este suveran asupra întregului univers. Dumnezeu este Cel care a creat omenirea din bărbat și femeie, însă omenirea s-a îndepărtat de El. De asemenea, ambele ne învață că va exista cândva o înviere și o judecată finală. Și că, înainte de acel moment, este extrem de important ca noi să Îl căutăm pe Dumnezeu și să ascultăm de El.

Însă similitudinile între islam și creștinism au rădăcini mult mai adânci, dincolo de însemnele monoteismului: ambele pretind a descinde din Avraam, ambele afirmă că Dumnezeu Și-a trimis mesageri, ființe angelice sau umane, care să îi conducă pe oameni înapoi la El; ambele ne învață că Dumnezeu a inspirat scripturi divine, pentru a-l călăuzi pe om; ambele ne învață că Satana este un înșelător, care îi duce pe căi greșite pe cei lesne crezători; și, de asemenea, ambele ne învață că credincioșii ar trebui să își poarte de grijă unii altora, în spirit jertfitor și să proclamă adevărul înaintea necredincioșilor.

Poate că cea mai surprinzătoare trăsătură comună este respectul față de Isus. Atât islamul, cât și creștinismul ne învață că

Isus S-a născut dintr-o fecioară și că a fost omul cel mai minunat și înzestrat cu puteri supranaturale care a trăit vreodată. Atât Biblia, cât și Coranul afirmă că Isus a curățit leproși, a vindecat orbi și chiar a înviat oameni din morți. Ba chiar, ambele cărți susțin că Isus este Mesia, iar musulmanii așteaptă întoarcerea Sa, la fel și creștinii.

Astfel stând lucrurile, nu încapе îndoială că islamul și creștinismul au foarte multe în comun. Ar fi o atitudine părtinitoare să ignorăm toate cele de mai sus, mai ales având în vedere că paleta de perspective despre lume și viață se întinde de la ateism la panteism, așa cum am văzut prea bine în anii de studenție, atât eu, cât și David.

### **Calea spre viață: o lege sau o persoană?**

Însă existența multor similarități nu implică nicidecum că diferențele nu sunt semnificative. Oamenii și cimpanzeii au în comun 95% din ADN, însă restul de 5% este incredibil de important! La fel stau lucrurile și în cazul islamului și al creștinismului. Cele două au mult ADN comun, însă, fenotipic vorbind, sunt extrem de diferite.

Sfera în care diferența contează cel mai mult este mesajul ultim al fiecăreia dintre religii. Potrivit islamului, calea spre paradis este Șaria, un cod de legi pe care, dacă le urmăm, îi vom fi pe plac lui Allah și vom câștiga bunăvoința lui. Termenul *Șaria* înseamnă, literal, „calea”. Potrivit mesajului creștin, Evanghelia, calea spre viața veșnică este Isus. El a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine” (Ioan 14:6). În islam, Șaria este calea, iar în creștinism, Isus este calea.

Cum se face că într-una dintre religii, calea spre viață este o lege, în vreme ce în credința cealaltă, este o persoană? Pentru a înțelege aceste lucruri, trebuie să comparăm Șaria și Evanghelia.